

5. Середовище, що належить дітям: порадник для педагогів закладів дошкільної освіти / упоряд.: Н. Софій, Ю. Найда ; за заг.ред. В. В. Засенка. Київ, 2019. 68 с. URL: <https://www.unicef.org/ukraine/media/4726/file>
6. Софій Н. З., Найда Ю. М. Інформаційний посібник для вчителів закладів середньої освіти.
7. Порошенко М.А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ ТОВ «Агентство «Україна», 2019. 300 с.
8. Ярмошук І. Інклюзивне навчання в системі освіти. *Шлях освіти*. 2009. № 2. С. 24–28.

ІНКЛЮЗИЯ – СУЧАСНИЙ НАПРЯМОК НАВЧАННЯ АКУШЕРСТВУ ТА ГІНЕКОЛОГІЇ АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ

Лазуренко Вікторія Валентинівна,

*доктор медичних наук, професор
завідувач кафедри акушерства та гінекології №2,
Харківський національний медичний університет,
E-mail: vlazur13@gmail.com*

Старкова Ірина Володимирівна,

*кандидат медичних наук,
доцент кафедри акушерства та гінекології №2,
Харківський національний медичний університет,
E-mail: starkovkina@ukr.net*

Лященко Ольга Анатоліївна,

*кандидат медичних наук, доцент,
доцент кафедри акушерства та гінекології №2,
Харківський національний медичний університет,
E-mail: olgaliashchenko@gmail.com*

Каліновська Ольга Іванівна,

*кандидат медичних наук, доцент,
доцент кафедри акушерства та гінекології №2,
Харківський національний медичний університет,
E-mail: olga.iv.kalinovska@gmail.com*

Таравнех Діана Шакерівна,

*кандидат медичних наук,
асистент кафедри акушерства та гінекології №2,
Харківський національний медичний університет,
E-mail: diana.tarawneh89@gmail.com*

Теперішнє суспільство України характеризується активною інтеграцією в Європу, що торкається різноманітних напрямків. Це стосується й освіти, яка передбачає не тільки участь педагогів вишів України в міжнародних заходах, а й навчання англійською мовою студентів-іноземців в нашій країні.

Сучасні педагогічні тренди формують відповідне освітнє середовище. При цьому об'єктивними передумовами його становлення є декілька соціальних аспектів, серед яких широке залучення населення до вищої освіти змагання університетів за контингент студентів; зростаюча конкуренція на ринку освітніх послуг; залежність результатів університетської освіти, зокрема набутих компетентностей, від потреб ринку праці, обсягу практичних навичок для їх використання на робочих місцях; інформатизація суспільства, широкий доступ до фактологічної інформації, можливість її вивчення та аналізу дистанційно, розвиток засобів електронної освіти; глибинне поєднання наукових досліджень та освіти, розвиток педагогіки та широке застосування досягнень сучасної педагогічної

науки у практичній діяльності викладача; нерозривний зв'язок теоретичної освіти та практики здобувача, популяризація дуальної освіти, підвищення практичної складової освітнього середовища [1, с. 3].

Кажучи про роботу з англомовними студентами, необхідно підкреслити, що педагогіка в цьому випадку має специфічні риси. Вона базується на принципі міжкультурної взаємодії викладача та студента, передбачає таку організацію навчального процесу, при якій викладач враховує національно-культурні особливості студентів в умовах міжкультурної взаємодії з носіями іншої мови. Врахування даного принципу в навчальному процесі сприяє формуванню міжкультурної компетентності [2, с. 9].

Медицина – дуже складна наука для вивчення. Вона включає отримання різних знань, які повинні бути глибокими, оскільки стосуються життя людини. Крім того, освітній процес студентів-медиків супроводжується вивченням багатьох джерел літератури, вітчизняних та зарубіжних гайдлайнів. Для кращого опанування медичних тем, неможливо уникнути спілкування з хворими, освоєння практичних навичок та вмінь давати оцінку результатам лабораторних й інструментальних досліджень.

Рівень сформованості фахових компетенцій майбутніх лікарів оцінюється на різних етапах проходження очно-заочного навчання, використовуючи різні методи та інструменти зворотного зв'язку: анкетування, тестування, оцінювання активності участі на заняттях, самооцінювання, вирішення клінічних завдань різних типів і рівнів тощо. Установлення узагальненого рівня сформованості фахових компетенцій визначається шляхом сумарної оцінки наприкінці курсу [3, с. 36].

У медичній школі створюється освітнє середовище, яке оцінюється за наступними показниками: сприйняття навчального процесу, викладачів, академічних успіхів, атмосфери, соціальної складової освіти [4, с. 1241]. Від галузі охорони здоров'я суспільство має високі очікування, які зростають із розвитком технологій, запровадженням інновацій, і змінами, що відбуваються у стилі життя сучасної людини [5, с. 85]. Ці тенденції відповідають основним положенням, що представлені в Україно-швейцарському проєкті «Розвиток медичної освіти».

Підсумовуючи вищевикладене, можна зробити висновок про те, що навчання у медичному виші дуже складне й потребує постійного вдосконалення з метою отримання конкурентоспроможного фахівця – лікаря.

А тепер розглянемо особливості навчання в Україні англомовного студента-іноземця, який потрапляє у відмінне від рідних умов життя середовище, де потрібна не тільки його адаптація в соціумі, а й вирішення низки проблем, починаючи від організації побутових умов, які будуть сприяти навчанню, закінчуючи подоланням мовного бар'єра, котрий існуватиме протягом всього перебування в Україні.

Таким чином, метою роботи є формування задач та принципів викладання акушерства і гінекології, основою якого є принцип інклюзії.

Спочатку визначимо, що ж таке принцип інклюзії. Міністерство науки і освіти України визначає інклюзію як доступність освіти для всіх незалежно від наявності особливих освітніх потреб. Насамперед йдеться мова про людей з особливими потребами. Передбачається, що це – люди з інвалідністю або особливостями розумового розвитку, які проходять навчання у закладах освіти. Завданням інклюзії є активне включення людей з особливими потребами в суспільне життя і надання їм однакових можливостей у порівнянні зі звичайними людьми.

А тепер подивимось на навчання англомовних студентів-іноземців дисципліні «акушерство і гінекологія» в медичному виші. Виникає багато запитань, які стосуються особливості попереднього виховання людини, її належності до будь-якого віросповідання, традицій тієї країни, з якої приїхав студент-медик. Тому в цьому випадку тільки принцип інклюзії допоможе опануванню акушерства та гінекології, формуванню теоретичної й практичної компетенції, яка потрібна не тільки для складання іспитів, а й у наступній

професійній адаптації як лікаря-спеціаліста у тій країні, яку оберє для своєї діяльності випускник Харківської медичної школи.

Завдання викладача – допомогти студенту-іноземцю подолати будь-які делікатні моменти у вивченні акушерства та гінекології з метою отримання сучасних знань. У цьому аспекті велику значущість набуває силабус, який оновлюється перед кожним навчальним роком та надає студенту можливість зрозуміти запитання, які будуть розглянуті; також чого чекати протягом вивчення акушерства й гінекології. Оновлення силабусу гнучке. Воно спирається на нові сучасні тенденції в акушерстві та гінекології, які закріплені в світових гайдлайнах і публікаціях у виданнях із високим імпаکت-фактором.

На кафедрі акушерства та гінекології №2 Харківського національного медичного університету присутня сучасна методична база, яка включає в себе не тільки теоретичні розробки відповідно затвердженої програми, а й базу ситуаційних задач і тестових запитань, які постійно оновлюються й доступні до вивчення для кожного студента.

Вивчення дисципліни не є спроможним без формування практичних навичок, але специфіка акушерства та гінекології визначає велику роль у цьому симуляційному навчанні з використанням можливостей фантомів. На кафедрі створено умови для проведення повторних занять, та, при бажанні студента-медика, доведення окремих навичок до автоматизму.

Разом з тим у процесі навчання повинен бути індивідуальний для кожного англomовного студента-іноземця підхід, який передбачає формування контакту з викладачем, насамперед за допомогою сучасних комунікаційних засобів у вигляді використання будь-яких месенджерів, електронної пошти, а також сучасних сервісів, таких як Google Meet, Zoom та інших. При цьому співробітник кафедри стає по відношенню до студента тьютором та здійснює свої функції у неформальних умовах і робить цей контакт плідним.

Таким чином, принцип інклюзії, який впроваджено на нашій кафедрі, є сучасним напрямком діяльності співробітників та активно використовується у роботі з англomовними студентами, що сприяє засвоєнню ними складної дисципліни, якою є акушерство і гінекологія. Принцип інклюзії не обмежується лише аудиторним спілкуванням між викладачем та студентом, а додатково включає поширену взаємодію, де викладач виступає у ролі тьютора.

Список використаних джерел:

1. Капустник В.А., Лещина І.В., Марковський В.Д., Завгородній І.В. Студентоцентроване освітнє середовище. Сучасна структура та місце здобувача. *Студентоцентрований навчальний процес як запорука забезпечення якості вищої медичної освіти* : матеріали ІІІ навчально-методичної конференції ХНМУ, 29 січня 2020 р. Харків : ХНМУ, 2020. Вип. 10. С. 3–5.
2. Баткіна М.В., Шубладзе О.Е. Вимоги до сучасного підручника при студентоцентрованому підході при вивченні іноземних мов. *Студентоцентрований навчальний процес як запорука забезпечення якості вищої медичної освіти* : матеріали ІІІ навчально-методичної конференції ХНМУ, 29 січня 2020 р. Харків : ХНМУ, 2020. Вип. 10. С. 9–11.
3. Никоненко О.С., Шаповал С.Д., Дмитрієва С.М., Грицун Т.О. Застосування компетентнісного підходу при організації очно-заочного навчання на різних етапах підготовки лікарів. *Інновації у вищій медичній та фармацевтичній освіті України* : матеріали XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 16–17 травня 2019 р. Тернопіль : Укрмедкнига, 2019. С. 35–37.
4. Chan C.Y.W., Sum M.Y., Tan G.M.Y., Tor P.C. Adaption and correlates of the DREEM in the evaluation of undergraduate learning environments – a systematic review. *Medical teacher*. 2018. No. 40(12). P. 1240–1247.
5. Сафонов Р.А., Лазуренко В.В. Освітнє середовище студентів вищих медичних закладів України. *Modern Approaches to the organization of the education process for medical students*.

ПРИНЦИПИ ВЗАЄМОДІЇ ІЗ БАТЬКАМИ У КОМАНДІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ

Лемішка Діана Михайлівна,

студентка II-го року навчання історичного факультету,

Тернопільський національний педагогічний університет

імені Володимира Гнатюка

E-mail: diankalemishks@gmail.com

Впродовж усього життя родина є найважливішим чинником формування людини. Найбільше це стосується дітей з особливими освітніми потребами, у цьому разі цей аспект постає надважливим питанням у соціалізації учнів, розвитку їх особистості. Тому, зачіпаємо питання взаємодії з батьками у команді психолого-педагогічного супроводу.

Діти здобувають освіту, виховуються і навчаються не лише в школі. Їх розвиток продовжується і поза її стінами і насамперед – у сім'ї. Сім'я – один із головних виховних інститутів, значення якого у формуванні особистості дитини важко переоцінити. Лише в сім'ї, під керівництвом та з допомогою батьків дитина пізнає навколишній світ у всіх його складнощах і багатогранних проявах, тут проходить її громадське становлення, формується світогляд та естетичні смаки [1, с. 41].

На сучасному етапі розвитку дітей з особливими освітніми потребами існує багато характеристик соціалізації таких учнів. Успішною вона може стати лише за умовою тісної співпраці у процесі батьків та вчителів. Ця тема є однією з найактуальніших не тільки у проблемі виховання і розвитку дітей з ООП. Саме сім'я слугує базою у вихованні. Тут дуже важливо зрозуміти цей факт, адже без ініціативної участі й підтримки усіх сторін це зробити не можна.

У родині важливе місце для дитини посідають як батько, так і мати. Їх сила і прагнення допомагати у вихованні, навчанні та розвитку дитини є вкрай важливою. Учні важливо відчувати підтримку від люблячого кола, це слугує стимулом для подальшої праці. У зв'язку з впровадженням інклюзивного навчання, що передбачає активні дії батьків у навчально-виховному процесі виникає потреба активної співпраці з сім'єю. Безумовно, батьки є важливою ланкою, за допомогою якої вчителі можуть здійснювати важливі процеси у навчанні та розвитку своїх вихованців. Для досягнення позитивного результату батьки мають виконувати такі функції: брати активну участь у прийнятті рішень, які впливатимуть на розвиток та освіту дитини; надавати дозвіл та сприяти комплексному оцінюванню розвитку дитини в ЦР; бути залученими до розробки індивідуальної програми розвитку; залучати дитину до додаткових послуг, які вона може потребувати.

Слід пам'ятати, що батьки не є єдиним рушієм у навчанні учнів з особливими освітніми потребами. Вони також потребують інформування, співпраці та допомоги, ці фактори дають змогу підвищити їхню роль. Обов'язково батькам потрібно надати певний обсяг послуг, за допомогою яких. Батьки зможуть стати компетентнішими у справі інклюзивної освіти.

Головними завданнями спільної діяльності навчального закладу і сім'ї з питань вирішення проблем навчання, виховання і розвитку дітей можна виділити наступні: інтеграція зусиль сім'ї і педагогічного колективу в діяльності щодо розвитку особистості дитини; забезпечення участі батьків в організації навчально-виховного процесу і шкільному самоврядуванні; мотивацію батьків до вивчення науково-методичної та психолого-педагогічної літератури з проблем розвитку та виховання дітей; підвищення психолого-педагогічної культури батьків, поповнення арсеналу їх знань, вмінь і навичок виховної